

Revista d'Igualada

SUMARI

Pels arxius de la ciutat, per Joan Riba i Faura.—*Cal un manual d'higiene popular*, per Ramon Godó i Valls.—*Juliol*, per Abel Ribelles.—*Evocació*, per Gabriel Castellà.—*Disquisicions entorn d'una conferència*, per Lluís G. Serra i Atset.—*Parlant d'«ex-libris»*, per Jan, boixos d'Alfred Sisquella i Ollé i Pinell.—*Estances a la Marquesa, P. del T.*, trad.—*Apunt*, per Ll. Riba-Martí.—*L'arrivisme, plaga social*, per Josep Ferran i Soler.—*Orquestra Ceciliana, II Concert*, per Emili Marimon i Comas.—*Garba*.

GUASCH, GERMANS

TEIXITS

ESPECIALITAT EN MOCADORS DE BUTXACA

*FÀBRIQUES
A CAPELLADES*

*DESPATX: ALT SANT PERE, 72-74
TELÈFON 18.436 — BARCELONA*

RELOTGES

JOIES

PONS

CARRER DE L'ARGENT, 32

RADIO

Oireu amb fidelitat els concerts
d'Europa adquirint una

RADIOLA R 18

Elegant aparell elèctric amb altaveu

305 pessetes

Garanteixo la recepció amb dit altaveu

Vol bo?...

doncs res més que

URALITA

AGÈNCIA:

Ferreteria Castelltort

Plaça Born, 13

Magatzem: Nou, 44-45

IGUALADA

Revista d'Igualada

REDACCIÓ i ADMINISTRACIÓ:

Sant Jaume, 6

Apartat 29

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Igualada.	. . .	6'00 ptes. any
Fora.	. . .	6'50 " "
Número solt.	. . .	0'60 " "

BANCO CENTRAL

Capital Autoritzat: 200.000.000 pessetes.

Capital Desemborsat: 60.000.000 pessetes

Fondo de Reserva: 20.000.000 pessetes.

M A D R I D

INTERESSOS DE COMPTES CORRENTS EN PESSETES

A la vista: Dos i mig per cent anual.—A vuit dies preavis: Tres per cent anual.—A tres mesos: Tres i mig per cent anual.—A sis mesos: Quatre per cent anual.—A dotze mesos: Quatre i mig per cent anual

CONSIGNACIONS A VENCIMENT FIXE:

Aquestes consignacions, que admet el Banc per l'import de la quantitat que entrega el client, donen un interès de tres i mig per cent anual a tres mesos, de quatre per cent a sis mesos i quatre i mig per cent a un any.

Caixa d'Estalvis: Interès de quatre per cent anual.

—

Totes les operacions de Banca i Borsa

• • •

SUCURSALS:

Albacete, Alcalà la Real, Alcázar de San Juan, Alcoy, Alacant, Almansa, Almeria, Andújar, Antequera, Archena, Arenas de San Pedro, Arévalo, Astorga, Avila, Ayora, Badajoz, Balaguer, Barcelona, Barco de Avila, Beas de Segura, Bellpuig, Benavente, Berga, Campo de Criptana, Carcabuey, Carcagente, Carmona, Cazorla, Cebreros, Cervera, Cisterna, Ciudad Real, Córdoba, Deimiel, Dos Hermanas, Enguera, Haro, Hellin, Igualada, Jaén, Játiva, La Bañeza, La Carolina, La Roda, León, Lleida, Linares, Logroño, Lora del Río, Lorca, Lucena, Madrid, Málaga, Manresa, Manzanares, Marchena, Martos, Mataró, Medina del Campo, Mora de Toledo, Morón de la Frontera, Murcia, Nájera, Novelda, Ocaña, Oropesa, Osuna, Peñaranda de Bracamonte, Piedrahita, Priego de Córdoba, Ponferrada, Porcuna, Puente Genil, Quintanar de la Orden, Reus, Ronda, Sahagún, San Clemente, Santa Cruz de la Zarza, Sevilla, Sigüenza, Sueca, Talavera de la Reina, Tarancón, Toledo, Tomelloso, Tortosa, Torredelcampo, Torredonjimeno, Torrijos, Trujillo, Ubeda, Utrera, València, Vilacañas, Villa del Río, Villanueva del Arzobispado, Villarrobledo, Villarrubia de los Ojos, Yecla.

Filial: BANC DE BADALONA, Badalona

SUCURSAL A IGUALADA:

Rambla General Vives, 16 i Sant Cristòfor, 31. — Telèfon, 16. — Apartat, 32. — Direcció Telefàica: CENTROBAN

REVISTA D'IGUALADA

Any I

Juliol de M.CM.XXIX

Núm. 2

PELS ARXIVS DE LA CIVTAT

PER JOAN RIBA I FAURA

LA HISTÒRIA I ELS ARXIUS

LA Història és un dels productes més col·lectius de la humanitat. Les ciències, les arts i totes les branques del progrés són, en certa manera, una coordinació més o menys irregular de moltes, però de no pas totes les manifestacions individuals. En canvi, per a la formació de la Història, cal que el concepte d'*individu* sigui reduït a la seva mínima expressió; homes i pobles hi col·laboren en la mateixa proporció i són considerats amb una relació indissoluble.

La Història de la humanitat és el resum de la seva vida, de la vida pretèrita, de l'actual i fins podriem dir, per reacció, de la futura. Rovira i Virgili diu que la Història ens fa presents els segles passats. Chesterton, el filòsof paradoxal, afirma que tots els grans homes que realment han fet alguna cosa en relació amb el futur tenien els ulls posats en el passat. I, per a expressar gràficament la valor incommensurable de la Història, afegeix: "L'home és un monstre esguerrat amb els peus cap endavant i la cara cap endarrera".

Si comprenem, doncs, la transcendència de la Història, ens caldrà reconèixer, també, la importància dels Arxius. Els Arxius són les fonts inesgotables, el dipòsit valuós dels materials d'aquella meravellosa construcció humana. Per això els antics, gelosos de llurs tresors documentals, els instal·laven en els temples o en els palaus dels reis. Després l'Església organitzada recollia les supervivències de l'esfondrament de les dues grans civilitzacions mediterrànies. I encara els monestirs i les catedrals

medievals servaren curosament, en llurs arxius i biblioteques, les bases de la historiografia de la humanitat. Amb aquesta acumulada i intensa preparació el Renaixement esdevé una conseqüència inevitable, la genialitat de Miquel Angel i del Dant comença amb el desenterrament de les escultures i poemes antics.

En totes les èpoques històriques del món els Arxius han estat considerats com a llocs quasi sagrats; només quan la follia del suïcidi col·lectiu s'emparava dels homes, desapareixien per sempre les cròniques i els vells pergamins.

ELS NOSTRES ARXIUS

A Catalunya, coincidint, o millor dit anticipant-se al renaixement terral, s'ha donat i es dona als Arxius la importància que es mereixen. Quan els nostres grans Reis fundaven l'Arxiu de la Corona d'Aragó, poc podien preveure que temps a venir havia d'ésser objecte de lloances mundials. Qui sap si, més que una prova de la grandesa del reialme català d'aquells segles, es proposaven llegar-nos un motiu de reacció i d'estímul. Fent-li de valuós complement, trobaríem encara un seguit d'importantíssims arxius eclesiàstics, municipals i particulars, tots ells ben ordenats i d'una gran valor històrica.

Bé serà, ara, oportú d'examinar l'aportació de la nostra ciutat en aquell conjunt de material historiogràfic.

Tenim a Igualada l'Arxiu Municipal, de capital importància per a la nostra vida ciutadana. El trasbals de diversos trasllats i la incúria de varies gene-

racions anteriors, hi han produït sensibles llacunes: hom diu que hi manquen, entre altres coses interessants les Actes corresponents a l'època en què Ferran, el d'Antequera, primer rei de la dinastia castellana, moria en la nostra ciutat.

A les darreries del segle passat, era encara un munt de papers desordenats. Jaume Serra i Iglesias va recollir-los amorosament. En l'època—remota—dels Ajuntaments populars alguns regidors, apreciànt la importància de l'Arxiu de la ciutat, el feren instal·lar d'una manera decent. Pel que fa referència a aquests temps darrers, la seva organització, més que a un pla establert o a un determinat sistema, respon a l'esforç purament personal d'algun igualadí de bona voluntat. L'enyorat setmanari *L'Eco d'Igualada* en un excel·lent article (1) feia remarcar oportunament la conveniència de què s'hi dediqués el màxim interès col·lectiu. Però sembla que ben poca cosa s'ha fet en aquest sentit. L'ordenació o catalogació de l'Arxiu Municipal no ha preocupat pas gaire en aquests anys darrers.

Hi ha encara l'Arxiu Parroquial, tan notable, potser, com el del municipi. Canviat, també, diverses vegades, sempre amb el lloable propòsit de donar-li definitiva estabilitat, sembla que no disposa, ara com ara, d'un local a propòsit per a la primària classificació de documents. No fóra pas gaire difícil, una vegada triat un lloc adequat, la ordenació i examen dels quaderns o llibres rectorals: és cosa sabuda que, entre les apuntacions corrents o pròpies del fi per al qual es destinaven, hi bateguen, de tant en tant, impressions sobre fets vius de la vida igualadina. Podríem esmentar ademés, dins del ram eclesiàstic, l'arxiu de la Comunitat de Santa Maria, el caràcter particular del qual ha estat, potser, massa gelosament exagerat.

Personalment, també, algun igualadí afecionat a les coses històriques, amb una devoció digna d'ésser admirada, ha anat aplegant i ordenant interessants documents i publicacions locals. No sempre, però, aquests arxius particulars són del tot recomanables. Al costat d'algun que, per la seva importància i per la cura amb que és vetllat, mereix una citació honorífica, la majoria acaben amb la

desaparició més lamentable. Es podrien posar per cas alguns arxius de nobles famílies igualadines inconscientment destruïts.

L'ARXIVER-CRONISTA

Remarcada en primer terme, la importància dels Arxius en general; expressat, després, l'estat actual dels principals Arxius de la ciutat, caldrà insistir novament en les insinuacions que un temps feia *L'Eco d'Igualada*. La creació del càrrec d'Arxiver (per a la provisió del qual es trobaria entre els empleats municipals mateix la persona més indicada) esdevé una necessitat cada dia més imperiosa.

L'Arxiver de la ciutat, lliure de totes les preocupacions purament administratives, hauria de dedicar la seva màxima atenció, primerament, a la ordenació definitiva dels documents i llibres d'actes: després, a una revisió pacient i minuciosa de tota la historiografia local, amb la catalogació per matèries i la confecció d'un índex general. La seva gestió podria fer-se més extensiva. I, per medi d'acords previs o d'autoritzacions especials, que no fóra pas impossible d'obtenir, ajudaria,—sempre que fos sol·licitat el seu concurs— a l'ordenació, estudi i conservació dels demés arxius igualadins.

I, encara, com deia textualment *L'Eco d'Igualada* en l'article esmentat "...hi escauria també el recull, en quant fos possible, de totes les fulles impreses, llibres, revistes, periòdics, és a dir, tot el que eixís públicament de les impremtes igualadines. Això quasi conduiria a la necessitat de què hi hagués nomenat o destinat un cronista de la ciutat (que podria ésser el mateix arxiver,) encarregat de deixar escrits o arreplegats tots els anhels, totes les manifestacions, anàvem a dir tots els batecs de la nostra vida ciutadana".

Es un propòsit lloable procurar l'embelliment i el progrés material de la ciutat; però cal acompanyar-lo o millor dit, superar-lo amb l'ennobliment de l'esperit. La pàtria de Jaume Caresmar té el deure d'honorar el seu mestre d'arxivers i bibliògrafs. I una de les maneres més adients fóra la instauració, en memòria seva, i la concessió a persona apta, del càrrec d'Arxiver-Cronista de la ciutat.

(1) "*L'Eco d'Igualada*", núm. 14. Gener 1929

Totes les seves preocupacions van encarrilades a un fi determinat i si poden reeixir agafen un encarcament i un aire paternal que us revolta i fins si són inferiors a ells, us tracten despectivament, convençuts com estan de què les vostres campanyes d'antipatia personal difícilment podran ésser-los mai cap obstacle. No posseeixen més que un vernís de cultura i no llegeixen altres llibres que els que es publiquen amb títols vertaderament arrivistes: aquells que pretenen descobrir-vos un nou món en deu dies exactes.

En la política és on l'arrivisme creix amb més ufana. L'arribista polític confon una posició circumstancial en una posició estabilitzada, i a còpia de creure's astut i oportunista no fa altra cosa que ridiculitzar-se i esfondrar-se als ulls del ciutadà conscient.

L'arribista té un pressentiment molt vague de què ell no és allò que aparenta ésser i la por de què els altres s'adonin d'això li fa fer esforços de flaqueza per a conservar el to, per a donar una impressió de què és quelcom. Aquests esforços

que, ben orientats vers un programa de cultura, podrien ésser la seva rehabilitació, no serveixen per altra cosa que per fer-lo viure descentrat, inactual. Això ve a ésser una mena de compensació a llur gosadia excessiva.

L'arrivisme és — procurem concretar — un mal que consisteix en l'adjudicació de comandaments socials a individus que no en són mereixedors, que manquen d'uns coneixements sòlids necessaris que procuren suplir, no obstant, amb un excés de gosadia i d'audàcia.

L'existència generalitzada i nombrosa de casos d'arrivisme és una vertadera plaga social que només és possible fer desaparèixer augmentant el nombre de valors reals i sòlids. Com més alt arribi a ésser el nivell cultural d'un poble, més difícil ens serà poder constatar l'existència d'arribistes, ja que l'arrivisme es fonamenta en això: en donar gat per llebra, i és ben clar i ben terminant que això només es prova de fer quan el qui dóna creu que el qui pren ignora el què és gat i el què és llebra.

ORQUESTRA CECILIANA - II CONCERT

PER EMILI MARIMON I COMAS

EN el Centre Catòlic, el dia 12, donà un concert l'Orquestra Ceciliana, novella agrupació musical que ve a omplir un buid de molt temps notat a Igualada. Es digna del millor elogi la tasca que s'han imposat els components de l'orquestra, més encara si es té en compte que aquella és completament desinteressada i sols encaminada a enlairar el grau de cultura artística de la nostra ciutat. Esperem que els igualadins, fins ara un xic freds per a les coses de casa nostra, sabran comprendre l'esforç que representa el portar a cap una obra d'aquesta naturalesa i brindarà a l'agrupació el seu ajut moralment i material.

El concert constava de dues parts, la primera de les quals contenia com a obra principal la bonica i ben difícil simfonia *Der Freischütz*, de Franz Weber, compositor que al nostre entendre pot posar-se al costat dels que dintre aquest gènere van a primer terme i que no sabem per què les orquestres el tenen quasi en oblid. Ens plauria de poder escoltar més sovint les obres d'aquest gran músic. L'execució d'aquesta obra es ressentí bastant de manca de claretat en l'orquestra, sobretot en els temps més vius. Amb tot, ja hem dit que l'obra és plena de dificultats i, per tant, exigeix una preparació llarga i ben portada.

Completaven aquesta part *Marcha Militar*, de Schubert; un bonic *Menuet*, del mestre Maymí, obra sense pretensions però escrita amb bon gust; *Feuille d'Album*, de Wagner i la coneguda marxa de

Tannhäuser, del mateix autor; la interpretació que l'orquestra donà a aquesta obra ens semblà poc brillant—potser hi influí la manca d'instruments propis de l'orquestra wagneriana,—i en alguns moments poc enèrgica i mancada de ritme.

La segona part l'obrí Bizet amb *L'Arlesienne* (suite n.º 2), l'obra que ha immortalitzat el seu autor i que malgrat els seus anys encara es conserva fresca. En l'execució d'aquesta obra cal esmentar la tasca meritòria que ens oferí el Sr. Josep Vidal, qui jugà la seva part de flauta d'una manera ben sentida i plena de vida. Felicitem efusivament el jove artista. Seguia Ketèlbey amb l'intermedi *Sur un marché persan*, obra que considerem massa fluixa per a figurar en programes d'aquesta magnitud; i finalment Brahms amb *Danses Hongroises* n.º 5 i 6. Confessem sincerament que de les moltes vegades que hem sentit interpretar aquestes danses, ben poques com aquesta ens havien impressionat tan fonament.

Trobem que no és massa de bon gust l'ús, encara que no freqüent, d'alguns instruments de percussió més propis d'una banda militar que d'una orquestra, com tampoc admetem la substitució dels timbals pel bombo. El bon gust dels directors ha d'anar eliminant aquests petits defectes.

Felicitem per llur tasca els mestres senyors Maymí i Jordana i demés professors, i esperem que seguiran treballant amb fe i entusiasme, com ho han vingut fent fins ara.

EVOCACIÓ

PER GABRIEL CASTELLÀ

EVOCAR del passat algunes coses plaents o alguns dies de gaudi sempre és un confort a l'esperit abassegat per la prosa de la vida i turmentat per les inquietuds de cada hora. I els igualadins i tots els qui foren testimonis de la commemoració tricentenària de l'erecció del temple parroquial de Madona santa Maria, sempre podem tenir-la a punt una evocació d'aquell magne esdeveniment de les darreries de l'any 1927. Encara que malauradament són esvaïts els projectes d'un record plàstic i durador per memòria, resta el consol d'haver-se imprès en elegant fascicle el discurs presidencial del Certamen, vertadera clau d'or que tancà les susdites festes.

Efectivament: llegint l'erudit treball de l'arquitecte-escriptor senyor Cèsar Martinell hom sent reviuire tot aquell devassall d'entusiasme que s'hi esmerçà. Gosem dir que fou encertadíssima l'elecció presidencial del jurat. En Martinell, esperit culte, home agradat dels nostres monuments arqueològics i si convé recercador de la història, havent visitat i admirat de molt abans, el retaule major de l'església gran — com també l'havia admirat el cèlebre Gaudí — sospitem que li anà creixent una vera simpatia per la nostra joia escultòrica, arribant a enamorar-se dels ideals que bastiren tota la fàbrica del temple.

Per això el seu discurs és una plana esvelta i munificent d'història religiosa igualadina, que li havem d'agrair. Ell s'endinsa en els inicis boirosos del naixement de la humil cel·la de Santa Maria, quan depenia de la parròquia d'Odena. Pas a pas tracta dels successius petits engrandiments, de la extensió del poblat, de la fretura de renovació de la Casa de Déu. Durant més de dos segles, fins arribar a l'escomesa gegantina d'aixecar la que ara admirem. Fixa les vacil·lacions en adoptar l'estil arquitectònic del qual en fa acurat ressenyament en una de les profuses notes marginals que avaloren

el fascicle. Així mateix el decoren boniques il·lustracions: interior del temple, traça primitiva del retaule i parts fragmentàries d'ell. Nosaltres no hi hauríem negligit un dibuix, fet a escala, de la planta actual de l'església.

Es curiós de veure com la traça de l'altar major dels escultors Sunyer i Morató, d'un barroquisme força accentuat, fou reformada després en algun punt, perquè ja no responia al moment artístic quan s'anà a construir el retaule, que, diu En Martinell, fou "al seu temps un crit d'avançada, portaveu de les inquietuds espirituals dels patricis que el construïren."

Resumint: el fascicle que ens ocupa constitueix una bella monjoia que s'afegirà a la poc copiosa bibliografia igualadina que existeix.

Per acabar constatem l'oportunitat i escaïença de què s'associés a la susdita clau d'or de les festes el Rdm. P. Antoni M. Marcet, abat de Montserrat. Un seu antecessor també s'havia associat a l'entusiasme que per a fer l'església brollà dels nostres passats del segle XVII, puix es llegeix en una lletra dels consellers igualadins, dirigida en 25 de gener de 1602 a l'arquitecte barceloní Pere Blai: lo abat de Montserrat vol entrevenir en la trassa, per haverlehi encomenat dit Don Pedro Franquesa. I tan reconeguts i agraïts quedaren aquells patricis de la mitjanceria de l'abat montserratí fra Llorenç Nieto que en ésser aquest elegit l'any 1606 per a ocupar la cadira episcopal d'Arlés (França), varen trametre-li un missatge amb afectuosa lletra de felicitació i oferiment, ben gratulatòria.

Després fou un altre monjo de Montserrat, el benedictí fra Gaspar de Aguirre, qui, residint a Valladolid — i més tard a Madrid — estava en contacte amb el mateix Franquesa i sostenia correspondència amb els consellers igualadins sobre el negoci cabdal que allavors preocupava: el nou temple.

DISQUISICIONS ENTORN D'UNA CONFERÈNCIA

PER LLUÍS G. SERRA I ATSET

No solament Orisson Swet Marden—sinó abans d'ell i amb més autoritat Balmes—assenyalà que les vocacions pregonas han produït aquells rengles d'homes que en la Història de la Humanitat deixaren un solc obirador per les seves eficàcies positives o negatives—de bondat o de maldat. Productes, a vegades, d'un anhel, d'estímul i de perseverància, veiem encara ara homes que han trobat la carrera o professió per la qual heuen més aptituds, fermança de triomf i de màximes eficàcies.

Un home així, transeünt pels viaranyes de l'èxit fecund, perquè, com deia Voltaire, reuneix en ell talent, treball i fortuna, és el docte P. Enric Ejarque, Sch, P., qui a la seva evident vocació per a la Pedagogia adjunta un ardu treball d'autoplas-mació, una intel·ligència clara i metòdica, i la circumstància afortunada d'exercir la vocació objecte de ses preferències.

Totes aquestes característiques que assenya-lem en ell, se'ns revelaren de fresc en la recent conferència *Metodologia en l'ensenyament dels infants*, donada el dia 30 de juny a l'Associació d'Antics Alumnes i Amics de l'Escola Pia.

Esguardem-les, aquestes característiques, a la llum de les seves mateixes paraules.

Diu: "La Metodologia en l'ensenyament dels infants és d'una amplitud vastíssima, i ben adient per a entretenir-se en disquisicions de psicologia infantil; estudi que ha preocupat sempre la huma-nitat, però d'una faisó molt especial en els nostres temps en què sembla que l'home, donant-se compte del seu desmillorament, no prou dissimulat per un progrés moltes vegades més cridaner que real, ha girat l'esguard a la infantesa en desig pregon de millorament i restauració".

Aquestes paraules compendien en tota la seva vastitud el problema de la Pedagogia hodierna, que no és—que no deu ésser—altra cosa que l'art d'ensenyar i educar els infants per tal de fornir-los de medis que els permetin assolir llurs fins.

Per això el P. Ejarque—o, com a ell plau, Eixarc—s'ha captintut conscienciosament de la seva professió altíssima i s'ha abeurat, fins a sadollar-se'n, en totes les teories pedagògiques que un temps foren i en totes aquelles que avui són.

I si la seva erudició en aquest punt és forta, més notables són encara els resultats obtinguts en l'esforç d'estudi psicològic que ha posat en la con-vivència quotidiana amb els infants, esforç que l'ha dut al bell resultat de poder bastir el seu sistema de Metodologia "que estudia els avantatges o incon-venients que tenen els diferents mètodes que per assolir aquest fi es poden usar".

Ben lluny d'aquells educadors, l'ofici minç dels quals consisteix en un mestratge russonià, la Meto-dologia del P. Ejarque—que té d'eclèctica i, també, d'original—abarca d'horitzó a horitzó, sense injusti-ficables espais lliures. La seva Metodologia és tot un sistema: vital, corpori, ben vertebrat; per això, com Tailleran, creu ell que "el mètode és el mestre dels mestres".

Així, contràriament als preceptes de Rousseau en l'*Emile*—el magnífic i contundent fracàs pràctic dels quals aplegà Leo Tolstoi a làsnaia Poliana—que voldrien fornir l'home d'una sèrie de coneixements i de preceptes incoordinats, lliurant tot el caòtic material d'il·lustració a la seva pròpia i orba inicia-tiva, aquest erudit escolapi, assaonat de riquíssima matèria prima experimental, funda el seu sistema—autoritzat per novíssimes i sorprenents pràctiques de sos deixebles—partint de la Paidologia de Her-

bart i concedint un especial interès a la Hodegètica fins i tot per damunt de la Pedagogia pròpiament didàctica.

Empíric com és—jo diria—, tant com a la didàctica s'ha lliurat a l'estudi dels treballs teòrics a partir de Sòcrates, Plató i Aristòteles, els més obriables forjadors de l'ànima hel·lènica. Es clar que, això, sense descuidar simultàniament l'estudi dels primers teoritzadors cristians—Tertulià, Sant Climent, Atenàgores, Sant Agustí i, amb tota una sèrie innombrable, Sant Tomàs d'Aquino i següents — i dels renaixentistes, fins arribar als moderns, a partir de Herbart, Fenelon, Rousseau, Pestalozzi, Smiles, Conwell, Stall, Guibert, Foerster, Marden, Montessori, Ruiz Amado, Manjón i Mossèn Baldri Reixach, etc., del darrer dels quals n'accepta la manera assenyada d'alternar, amb el de la llengua vernàcula, l'estudi de les més indispensables o les de coneixença rotundament obligatòria.

... ..

Un dels encerts més pròdigs en eficàcies és, potser, la supressió del funest sistema memorista que durant una bona tongada de temps imperà dintre les aules. El P. Enric Ejarque el bandeja absolutament en dir: "Una intel·ligència instruïda només a base de definicions i de quadros sinòptics podrà estar molt ben disposada a reeixir brillantment davant un qüestionari d'exàmens; però, potser, no haurà assolit ni el primer grau sisquera del fi propi de la instrucció". Ell empra, en contra, una ensenyança racional, pròpia a la intel·ligència i a la manera d'ésser de cada deixeble; identificant-s'hi, se'n capta la seva confiança i les seves simpaties, i assoleix així el màxim de bells resultats àdhuc en els casos en què les aptituds són molt limitades.

El treball del P. Ejarque ens ha suggerit aquests comentaris, una mica incongruents. D'altra banda, un estudi ben estructurat exigiria una major suma de temps, i una millor preparació per a dur-lo brillantment a terme.

PARLANT DE "EX-LIBRIS"

PER JAN

LA paraula llatina "ex-libris", encara que literalment traduïda no diu "aquest llibre és meu", manifesta el nom del posseïdor. Ja en els temps llunyans de la civilització egípcia, alguns posseïdors de llibres escribien llurs noms a cada exemplar; alguna vegada, molt poques, hi posaven objectes i figures simbòliques: D'aquella època fins a l'edat mitja, són escasses les notes que hi ha referents a l'ex-libris. La invenció de l'impremta, que portà l'expansió del llibre, féu que l'ex-libris comencés a tenir vida. Són d'aquella època uns ex-libris alemanys, en forma d'una etiqueta i gravats a la fusta. Des d'aleshores i fins els temps moderns, el posar el seu nom o la seva marca en els llibres, estava reservat als bibliòfils, mes, a l'últim terç del segle dinou es començà a estendre entre els altres lectors, de tal manera que ha estat precis senyalar qualques notes, a fi de què, dintre el petit espai d'uns centímetres quadrats, no resultessin enigmàtics i obscurs els simbolismes, recargant-los d'atributs.

Pel gener de l'any 1921, va publicar-se a Barcelona el primer número d'una revista titulada "Pro ex-libris", editada amb el noble i generós intent d'expandir l'amor als llibres, com a taula de salvació i espitllera de defensa contra les bastardes ambicions i baixos egoismes dels temps moderns: va sortir quan encara eren calentes les cendres de la tràgica guerra mundial.

Fullejant l'esmentada revista, (per a orientar-nos millor en escriure aquestes notes) entre els formosos treballs que porta, n'havem trobat un del Dr. Jaume Barrera, Bibliotecari de l'Episcopal del Seminari de Barcelona, (1) i pensem que serà molt

oportú copiar quelcom del què escriu aquest notable i il·lustre publicista. "El contemplar amb atenció un ex-libris ens posa en coneixement de la psicologia especial del posseïdor, interpretada, prenent peu del símbol i l'al·legoria, per l'artista, ja sia per encàrrec o per iniciativa pròpia." "En l'ex-librisme científic ens trobem amb l'ex-libris modern, variat i de tota mena de formes, que després de passar per la filiació onomàstica i gentilícia, és precis que passi també pel garbell de la crítica filosòfica, perquè de l'al·legorisme i simbolisme dels nostres ex-libris, manen les naturals classificacions ideològiques, i així tindrem els grups lògics d'ex-libris morals,

cristians, satírics, teosòfics, panteistes, mamfutistes, anàrquics, esotèrics, polítics, nacionalistes, panfílites... i anodins, que de tot hi ha en el camp immens de l'ex-librisme. Amb aquest balanç es podran comprovar una multitud de fets que, cristal·litzats en els ex-libris, revelen opinions i tendències, idearis i estats d'esperit que han d'ésser el material discursiu del futur autor de la història literària de l'ex-libris. ¡La Història Literària de l'Ex-libris! ¡Que bella i interessant ha de resultar per a vosal-

EX LIBRIS

SEBASTIÀ FERRER

(1) L'il·lustre Dr. D. Jaume Barrera fou individu del Jurat en el Certamen de Història, Art i Poesia, celebrat dintre l'ampla nau del nostre temple parroquial de Santa Maria el dia 27 de Novembre de 1927.

tres, amics col·leccionistes! Creiem que amb el que del Dr. Barrera hem transcrit, poca cosa ens queda a nosaltres per dir.

Els col·leccionistes van iniciar-se a Espanya a l'últim terç del segle passat. Un dels més constants fou Jordi Montsalvatje, la col·lecció del qual, que és la més important d'Espanya, consta de 15.000 exemplars. També cal esmentar l'il·lustre i honorable bibliòfil D. Pau Font de Rubinat, amb la seva col·lecció amb exemplars des del segle XVI fins ara.

És impossible nomenar tots els artistes gravadors d'ex-libris. N'anotarem alguns: Josep Triadó, N'Alexandre de Riquer, nascut a Calaf i, per tant, comarcà nostre; En Lluís Garcia Folgàs, R. Casals

i Vernis, A. Saló, Ramon Borrell i Pla, J. Renart, Joan Gols, Joan Junceda, C. Cornet, Lluís Bagaria, Joan d'Ivori, etc.

La major part dels ex-libris són gravats a l'aiguafort; n'hi ha també a la fusta. Després vénen els fotogravats que són els menys apreciats pels col·leccionistes.

En acabar aquest treball, el qual inaugura en les nostres planes la publicació intermitent d'exemplars d'aquesta noble branca de l'art, volem assenyalar que, així com els col·leccionistes de segells i els de monedes i de medalles aprenen molt d'història i de geografia, els col·leccionistes d'"Ex-libris", si tenen l'ànima ben preparada, poden volar per les més altes regions de l'esperit...

ESTANCES A LA MARQVESA

De Pierre Corneille (1606-1684)

P. DEL T., TRAD.

IGVALADA, IVLIOL 1929

Si en mon rostre la vellesa
ja algun tret ha un poc malmès,
penseu que, als meus anys, Marquesa,
no valdreu gran cosa més;

Que el temps ultratja les coses
més boniques d'aquest món,
i esfullarà vostres roses
com ha arrugat el meu front.

Dels planetes fem la via
—meitat llum, meitat fosc—:
com ara vós, jo era un dia;
vós sereu com ara jo.

Tanmateix, no ben escassa,
qualque gràcia encara em sé
per no esfereir-me massa
la mà del temps rapicer.

Vostres gràcies regnen ara,
mes el vers que heu menyspreat
durarà tal volta encara
quan ja vós haureu passat.

Ell podrà salvà i retreure
vostre esguard meravellós
i, d'aquí mil anys, fer creure
ço que a mi em plaurà de vós.

I en la gènera novella,
on jo encara tindré crit,
vós hi passareu per bella
sols perquè jo ho hauré dit.

Penseu-hi, bella Marquesa:
ní que us sigui esglaiador,
bé val una gentilesa
un cap-blanc com ara jo.

Apunt de Lluís Riba-Martí

Aquest recó que avui anomenem Les Pescateries Velles, fou, un temps, la plaça, la única plaça de la vila. Sota els seus porxos desiguals i ombrívols s'hi concentrava tota la vida de la Igualada naixent. Ben aviat, però, no arribava a contenir, en el seu clos reduït, els impetus de creixença. I sense perdre el seu caient tradicional i típic, s'obria generosa omplint de vida la Plaça Nova. Veieu-la aquesta, al fons, tota plena de llum i de sol.

L'ARRIVISME, PLAGA SOCIAL

PER JOSEP FERRAN I SOLER

LA vida social ve a ésser com una mena d'organisme burocràtic, els empleats del qual som els ciutadans. Tots ocupem un lloc o altre dintre d'ell, encara que moltes vegades no precisament el nostre. Alts empleats als quals escauria molt bé tenir cura d'agafar l'escombria i de treure la pols del mobiliari són en la vida, molt sovint, els superiors d'homes aguts i intel·ligents que veuen amb claredat de la manera que caldria resoldre una diversitat de problemes d'importància.

Aquesta gran confusió, aquesta anarquia d'ordre en l'escala de llocs socials, en relació a les aptituds i coneixements de cada un dels titulars ocupants, es palesa en tots els aspectes de la societat humana i té la mateixa representació en problemes de caràcter local com forà, individual com col·lectiu, literari com polític.

Una de les causes més directes d'aquest estat social i, per tant, una de les tares de l'actual societat, és l'arrivisme.

Què és l'arrivisme? Qui són i com són els arrivistes?

(Abans de respondre aquestes preguntes haurem d'ésser ben sincers i dir que ens hem atrevit a plantejar-les sense estar segurs de si podrem contestar-les amb l'encert necessari. Ens trobem en el cas d'haver escollit un tema que no és, potser, el nostre tema. Així i tot, procurarem desenrotllar-lo de la millor manera possible.)

Les preguntes anteriors no poden respondre's en termes exactes, ràpids i concrets. Cal, per a contestar-les, exposar una colla d'observacions més o menys psicològiques a base de fets reals.

Anirà bé, de bon començament, que per a precisar la situació de l'arrivista, exposem les diferents posicions espirituals dels no-arrivistes, utilitzant el vell sistema de fer conèixer i comprendre

l'antagonisme i l'oposició d'un concepte determinat, per a fer destacar més bé el significat exacte del determinat concepte.

Ens cal fer observar, en primer lloc, que ací només ens interessa parlar dels no-arrivistes anònims, d'aquells que deixen de triomfar, perquè és ben exacte que hi ha una altra classe de no-arrivistes d'un valor real i estimable, que són aquells els quals s'obren camí pel seu esforç personal i amb l'arma poderosa de la seva intel·ligència.

D'aquests no-arrivistes obscurs—és obvi remarcar-ho—no n'hi ha cap que ocupi un lloc preferent en la societat. Podríem adjudicar-los molt bé—i sense por d'exagerar—el qualificatiu de fracassats.

Aquests fracassats poden o no tenir consciència de llur fracàs. Si no en tenen són ignorants. No tenen ambicions i viuen el seu estat amb una resignació filla d'una covardia il·limitada i d'una passivitat que ben bé resulta un desconeixement dels problemes socials. Els que es donen compte de llur fracàs, són tímids, apocats. Aguts d'observació i a més intel·ligents, es consideren superiors als arrivistes i veuen amb exactitud quins són els mètodes emprats per aquests per tal d'usurpar un lloc social. Així i tot, llur dignitat, llur orgull, els priva d'utilitzar-los perquè els consideren denigrants.

Aquests ens demostren com un valor humà és un fracàs absolut si no pot agermanar el caràcter amb la intel·ligència. Ens fan veure clar que la crisi del caràcter és la corda per on s'enfilen els arrivistes.

Parlem ara d'aquests, que són els que ens interessa més d'analitzar.

Coneixen l'audàcia i tenen una apariència de tracte social perfecte. Els interessa vivament el concepte que puguin tenir d'ells les persones que són llurs superiors o sigui, precisament, les que tenen a la mà el poder-los fer pujar o fer caure.

CAL UN MANVAL D'HIGIENE POPVLAR

PER RAMON GODÓ I VALLS

al senyor Jaume Agudé i Miró
il·lustre director de "Monografies Mèdiques"

Es de cabdal importància preocupar-se de l'estudi dels problemes que l'higiene planteja. En cap poble d'Europa no es negligeixen aquestes qüestions, essent de remarcar que són precisament els Estats més cultes els que fan gala de posseir perfectes serveis sanitaris. En un ambient de brutícia, propens a tota mena d'infeccions, en cases on la llum només hi entri per una escletxa, és quasi impossible que puguin formar-se ciutadans conscients. L'acció persistent d'una atmosfera insana deixa en la carn, segons Guibert, un senyal que difícilment desapareix. No és aventurat afirmar que les llars on no regna la condícia, tampoc es distingeixen gaire per la formació de temperaments equilibrats.

I és que per molt que es digui en contra, per molt que es parli de llibertat en un sentit absolutista, la part més noble de l'home, l'esperit, comença de bell antuvi a dependre en certa manera del cos. Entre ells existeix tan estreta relació que, pràcticament, tota operació espiritual percudeix en l'organisme i viceversa. *Mens sana in corpore sano*, deien els antics. Si prescindim dels preceptes higiènics l'organisme esdevé intractable i difícil de governar. En canvi, per mitjà de la higiene podem transformar-lo en un servent dòcil de les activitats de l'esperit.

La higiene té més importància que la que a primera vista hom li atorga. Creiem sincerament que val la pena de divulgar-la. En tots els idiomes s'han escrit manuals d'higiene i és una paradoxa que entre tants volums com en llengua nostra s'han publicat sobre tan diverses matèries, no hi trobem un sol llibre d'aquesta mena.

Una obra així deuria exposar, raonats, els preceptes higiènics d'una manera completa i hauria de vendre's a bon preu perquè cap català no pogués excusar-se d'adquirir-la. Parcialment, s'han editat monografies valuosíssimes — tals com *Puericultura* del Dr. Roig i Raventós, *Maternologia* del Dr. Dexeus, *L'alimentació del nen* del Dr. Goday, — i això hauria d'ésser una raó de més per a escriure el tractat que demanem, que fóra com una visió de conjunt i d'interès per a tothom.

Hi ha contra la higiene un perjudici que cal combatre. Hom li fa el retret d'atendre en desmesura el cos, de mimar-lo extremadament. És un error. En realitat, més aviat imposa privacions; en lloc de donar lliure curs als instints els regula convenientment per la raó. Diríem que posa en joc l'austeritat en la vida, car en últim resultat el fi que pretén és el desenrotllament de la vida pel predomini de l'esperit damunt la carn. No és d'estranyar, doncs, que en les obres que s'ocupen de l'educació de la voluntat—Guibert, Eymieu, Payot, Barrett—figuri la higiene en lloc preferent.

Altrament, la higiene no és sols un deure envers nosaltres mateixos, sinó que és un deure envers els altres. Sols mitjançant una higiene constant i completa—remarca Myself—podrem anar pel món sense produir una molèstia més o menys viva als que ens seran a prop. Pensem com és desagradable d'estar a la vora d'una persona negligent en aquesta matèria capitalíssima. Tota la seva simpatia, tota la seva intel·ligència, s'esvaïran en l'atmosfera desagradable que ella mateixa té la trista virtut de crear.

JULIOL

PER ABEL RIBELLES

El mes de juliol, calm a les seves primeries ha devingut, en saltar d'una a l'altra quinzena, el mes abrandat que cada anyada ens afeixuga amb la seva roentor.

Juliol, bon juliol,
passional com una goja.
Tu que tens la boca roja
i l'esguard tot ple de sol...

li deia un poeta nostre.

Juliol, bon juliol. T'han llevat tota la gràcia i tot l'encís, i ara ets el més àrid i el més fred de tots els mesos de l'any.

Tenies aquelles cançons enervants, càlides, úniques, dels batedors fermes al bell mig de les eres mentre giravoltaven les eugues damunt les espigues enceses i queien d'un a un, dessota els ferros lluent de les bèsties, els grans que, a l'hora de la posta han de curullar les mesures de l'or fos de la collita.

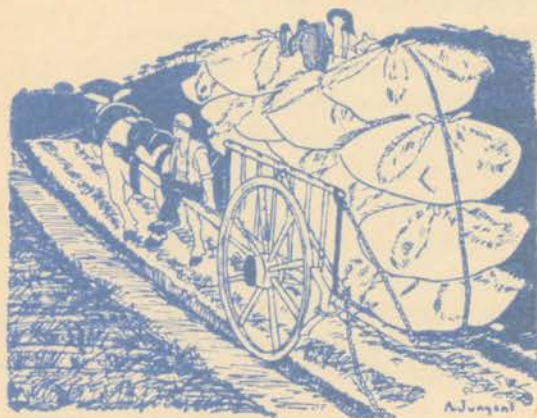
Tenies aquells cants valents, una mica feixugs de sol, i ostentaves damunt la blavor estrident del cel, aquella pura i magna i triomfal florida d'estels bellugadissos i allargassats menada per les mans hàbils dels infants, peu-descalços damunt la roentor del rostoll.

I ara, la teva arribada ens porta només la fúria insaciable, la potent aspiració d'uns devoradors monstres mecànics.

Ara la teva arribada ens porta només el record enyorat de quan els infants encara tenien la ingenuïtat per bona companyia i eren lliures de les preocupacions importants i serioses dels infants moderns.

Juliol, bon juliol, llavi roig i ull encés. T'han llevat tot allò que era la teva gràcia i el teu encís més purs, i ara ets el més àrid de tots els mesos de l'any.

Tan sols et resta la mica de glòria, fràgil i minsa, de fer pas lliure a la llarga i espessa corrua de les festes majors.

Garba

DECIDIDAMENT NO SOM GAIRE PARTIDARIS de fer vida social. Es un fet naturalíssim l'atracció simpàtica dels sexes i llur comunicació intel·ligent, sobretot en aquella edat de la vida, la joventut, en què aquesta atracció efusiva arriba al seu punt àlgid.

En la nostra ciutat, però, la bona relació amical entre la joventut dels dos sexes és gairebé cosa nul·la. Hi ha una mena de preocupació ombrívola per a l'allunyament. En les nostres festes públiques, posem per exemple, s'observa quasi sempre el mateix singular fenomen. Ells per un costat, elles per l'altre, tenen tots junts un aire vagament errívol i la presència femenina és purament espectacular.

No advoquem pas, entengui's bé, per una jove promoció de «corridos» però sí per una mica més de sociabilitat. La conversa entre joves i noies pot ésser un goig per a l'esperit i un exemple de subtilitat si les coses són ben portades. Es una mena de pugilat finíssim entre el sentiment i la intel·ligència. Eleva, encara que no ho sembli, el to social d'una ciutat i, essent una escola de galania, afina notablement les brusques habituds masculines, bo i dotant d'una punta de vigor el pensament femení massa exclusivament deixatat en la preocupació de delicioses bagatel·les...—P. P.

HEM SENTIT CRITICAR la inactivitat de la clerecia. Ens cal dir que, a casa nostra, aquesta crítica seria evidentment injusta. Qui a les tasques absorbents del ministeri parroquial, qui a la predicació, qui a les obres de zel, qui a les lletres, qui a les arts, els nostres clergues fan palesa demostració de llurs múltiples activitats. Si no teméssim de ferir modèsties, una llista de noms, que espontàniament se'ns acuden, no deixaria lloc a dubtes.

Ens ha suggerit aquestes consideracions el llibret «Santa Teresina de l'Infant Jesús», que el veí Rector de Jorba, Mn. Lluís G. Otzet, acaba de publicar. Mn. Otzet és un exemple i una prova d'això que deïem. Ell ha sabut sempre esmerçar els petits lleures de la seva vida pastoral en les nobles activitats de la cultura religiosa i literària. Recordeu, per no parlar d'altres treballs seus, aquella joia monogràfica de «La Mare de Déu de la Sala» que, com una fruita olorosa de les nostres quintanes, ens ofrenà, poc temps després d'haver-se encarregat de la parròquia de Jorba.

Ara ens acaba de regalar amb aquest nou llibre, exquisit per fora i per dins, on la seva prosa gustosa i substancial ens dona un compendi de la vida—tan meravellosa, sense esclat aparent de meravelles—de la moderníssima i ja famosa Santeta de Lisieux, Teresina de l'Infant Jesús.

Fer un compendi és difícil. Sempre hi ha el perill de fer saltar alguna flor del «bouquet», en despullar-lo de fulles més o menys balderes. Però les sàvies mans de mossèn Otzet són tan àgils que han deixat la toia intacta, bo i reduint-ne el volum.

Aquesta «Santa Teresina de l'Infant Jesús» ha estat editada per la casa Poncell, i s'és posada a la venda a un preu gairebé irrisori.—G.

AQUESTS DIES hem tingut ocasió de veure exposada a les llibreries una traducció de la novel·la de Maurice Bédel, «Jerôme, 60° latitude nord», editada per la Biblioteca Catalònia. Això ens ha mogut a recollir unes notes que teníem d'aquest llibre, fetes poc temps després de la seva aparició. El fet d'haver obtingut el premi Goncourt 1928, deu haver estat l'esquer que ha provocat la traducció catalana, i justifica que ens n'ocupem des d'aquestes pàgines amb una mica d'extensió.

«Jerôme», és una obra mestra en aquesta mena de literatura «joyeuse» que ompla la novel·la i el teatre francès contemporanis. És deliciosament humorística, a estones enervant, sempre «ravissante». És una de les més reeixides mostres de l'esperit nacional i de la tan elogiada frivolitat francesa. Però és una obra mestra sense originalitat. Es tan gastat aquest truc de fer xocar constantment la idea abstracta que hom tenia d'un país amb la realitat que hi troba...! I tota la novel·la no és més que això: l'espalmament continuat d'un jove comediógraf parisenc que fa un viatge a Noruega, i allà on creia veure una societat hermètica, amb homes d'un tipus uniforme, talla Roald Amundsen, i dones insignificants, troba una absoluta emancipació dels joves, preponderància social de la dona, i el divorci fet una varietat domèstica (sense paradoxa) tan freqüent com el canvi de cobrellit.

En aquestes condicions, se'ns fa una mica costa-amunt de pensar en quines puguin ésser les causes que hagin induït els de l'Acadèmia Goncourt a premiar-la. Si tenien la idea de contemporitzar, atorgant el seu premi a una obra lleugera en contrapès a les novel·les d'idees, creiem que haurien fet millor d'escollir una obra d'humoristes com Hodehouse o Fernández Flores, que en tenen l'ànima, d'humorista, i no la ploma, com Maurice Bédel.

En quant a la traducció catalana d'aquesta obra, la trobem inoportuna, o, almenys, innecessària. Ens sembla molt bé la incorporació al català de les obres cabdals de la literatura mundial. Però pensem que els directors de les Biblioteques dedicades a aquesta tasca, per damunt de l'èxit que una obra hagi obtingut en el país d'origen, han de tenir en compte les condicions en què es troba el mercat català i han de procurar fer una

acció comuna i, sobretot, graduada, en vistes al gran públic. D'altra manera, si al primitivisme de la nostra novel·la indígena hi barregen la buidor de la literatura francesa actual, al mateix temps que la impetuositat dels novel·listes russos, al pobre llegidor constant el deixaran incapaç, per sempre més, de tenir un gust personal i afinat.—J. P.

A FORÇA DE TOCAR ELS PLATETS del surrealisme, Salvador Dalí ha finit per creure de bona fe que és de la colla, i no es cansa de fer l'«enfant terrible» per París, on es vanta de riure's de la pintura amb René Magritt, i presumeix de filiar-se els nois de «la revue la plus scandaleuse du monde»: com si diguéssim el «terror d'os mares» traduït de la bel·licositat portuguesa a l'art universalista.

Els Documentals París que publica «La Publicitat» són només una documentació de l'esma de l'autor, i l'exponent de les dues valors d'aquest xicot de Figueres vernissat per l'internacionalisme: la seva erudició en frivolitat modernista i el seu ingeni desconcertat. Amb el dipòsit de dades que el malaguanyat Dalí té de l'art, dels útils de pentinador, de les dones, del Rummy i de les races canines, el dia que ensopeguí el camí per on Déu l'ha destinat farà un novel·lista estil Gómez de la Serna d'allò més distingit.

Mentretant, resta com una registradora mecànica semblant a l'autodidactisme dels bosquenians que copiaven el pas d'un bisont, sense comentari.—R. E.

VILA-DAVÍ A L'ATENEU.—Al teatre de l'Ateneu Igualadí, el passat diumenge dia 21, hi actuà la companyia catalana Vila-Daví. En funció de tarda, repetiren el melodrama «El Procés de Mary Dugan» del qual ja en donaren la primera representació setmanes enrera i en parlarem des d'ací. A la nit, representaren «Els fills», d'en Millàs-Raurell i el passa-temps «Jo t'estimo Marieta».

L'obra d'en Millàs-Raurell, ens va semblar menys estructurada, en quan a tècnica teatral, que no «La Llotja». L'autor hi aboca un massa enorme enfilall d'idees que s'entalonen i el públic no pot seguir sense fatig.

Pren per tema la ingratitud dels fills, a vegades manifestada pel seu esgarriament, altres per les seves febleses humanes, i d'altres pels seus ideals de treball independent, oposat a la concepció del pare. En aquest darrer cas, l'autor vol fer observar, també, com van d'equivocats aquells pares que en els fills hi veuen una propietat.

Aquest tema que, en general, és de tota l'obra, es pot dir que a cada acte pren un caire diferent, i així l'un resulta deslli-gat de l'altre. Per cada caire, un fill, i a cada acte desapareix un personatge d'aquests, del qual ja no se'n sab res més, perquè

sols ha estat creat per a facilitar a l'autor l'exposició d'una idea, mai per a descapdellar una trama teatral.

Repetim-ho: és una obra que se'n pot dir de tesi, però massa mancada d'enginy escènic.

Com remarcava algú, però, és d'aplaudir l'honestetat literària d'en Millàs-Raurell. Ell no escriu de cara a la taquilla. Hom podrà o no estar d'acord amb les seves idees, però aquestes hi són exposades amb valentia i sinceritat exemplars. El llenguatge pur i vigorós com és costum en aquest escriptor.

La interpretació fou bona. Agrada veure la serietat de la companyia Vila-Daví, no abandonada a l'anar de «tournée», al revés de ço que, lamentablement, fan altres companyies.—B. T. P.

LA TEORIA DELS CERCLES CONCENTRICS que tan acertadament exposa Prat de la Riba en el seu llibre mestre, podríem aplicar-la, avui, a la societat dels municipis espanyols. Totes les grans capitals de la península són actualment trasbalsades per una febre de reformes. I, per medi d'irradiacions indefinides, trasmeten la fobia d'enderrocaments i construccions fins als més allunyats poblets de la perifèria.

Aquest nerviós desig de renovació contrasta amb la passivitat dels ciutadans. Hi ha qui diu, però, que tan com un propòsit de lluïment o de profit personal, els nostres reformadors són induïts per una paternal i tendrívola intenció. A hores d'ara ells presenten ja les inefables dolceses d'aquell dia venturós en què el poble es desperti, i, com per art d'encantament, es trobi en mig d'un nou paradís terrenal.

Si abans la flauta d'Orfeus feia efecte, les molleses dels plaers dionisiacs ja serviran—diuen—per anar tirant.

I això, tanmateix, bé justifica tots els partits presos i criteris tancats, per incongruents que semblin. I no cal dir també, que els procediments expeditius són, en aquest cas, els més adequats.—J. R. F.

ALTRE COMPATRICI, En Francesc Riba i Martí, organista fins fa poc temps d'una de les esglésies de París i deixeble del mestre d'Indy ha pres l'encàrrec de musicar uns goigs de sabor local expressament compostos a honor de la Mare de Déu del Pilar, com a patrona del carrer i plaça de la Font vella, per tal de què sien cantats en la popular festa anyal del Carrer.

LLEGIM QUE S'ESTÀ TREBALLANT en la recomposició d'unes autèntiques reliquies que estaven en perill de desaparèixer. En parlarem en el número vinent.

REVISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

BAS D'IGUALADA, IMPRESSOR

Cereria Aguilera

—

Carrer del Born, 1

Banc de Catalunya

Capital: 50.000.000 de pessetes

Domicili social: Rambla dels Estudis, 10

B A R C E L O N A

AGÈNCIES i SUCURSALS:

BARCELONA: (Sans, Sant Andreu, Gràcia), Madrid, Girona, Lleida, Tarragona, Arbúcies, Arenys de Mar, Badalona, Banyoles, Blanes, Calella, Hospitalet, Eivissa, Masnou, Mataró, Palafrugell, Palamós, Port-Bou, Santa Coloma de Farnés, Torroella de Montgrí i Vendrell

BANCS ASSOCIATS:

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs, Banc de Tortosa, Banque de Catalogne i Banc d'Olot

Banca.—Borsa.—Canvi.—Cupons.—Valors.—Girs.—Comptes Corrents.—
Caixa d'Estalvis.—Lletres de Crèdit.—Dipòsit de Valors en custòdia.—
Comptes Corrents de Valors.—Informacions Financieres

Pròxima obertura de la Sucursal de

I G U A L A D A

Gran Cafè-Restaurant dels F. C. Catalans

Francesc Ferrer

Plaça Espanya

Telèfon 30.385

Bon Servei

Preus econòmics

Agència Igualadina

Encàrrecs: Sant Pau, 2 — Mercaderies: Girona, 15

Telèfon 16203. — BARCELONA — Telèfon 15548

Madrid: Churruca, 1

TRANSPORTS i ACARREIGS

Expedició diària d'encàrrecs a

Igualada, Manresa, Lleida, Berga, Guardiola,
Vich, Manlleu, Ripoll, Camprodon, Olot, Ribas,
Puigcerdà, Tàrraga, Seu d'Urgell, Montserrat,
Sitges, Reus, Tarragona i Valls

FOTOGRAFIA

JULI-ART

CARRER ODENA, 1

IGUALADA

LABORATORI ESPECIAL PER A TREBALLS
D'AFICIONATS

NO'S COBRA EL REVELAT DE CLIXÉS NI PEL·LICULES

UNICA CASA QUE ENTREGA ELS ENCÀRRECS
A LES VUIT HORES

CAFÈ GOYA IGUALADA

L'únic establiment que serveix

CAFÈ EXPRÉS

Ressopons

Begudes gelades

(No hi ha ràdio)

Hotel Moderno

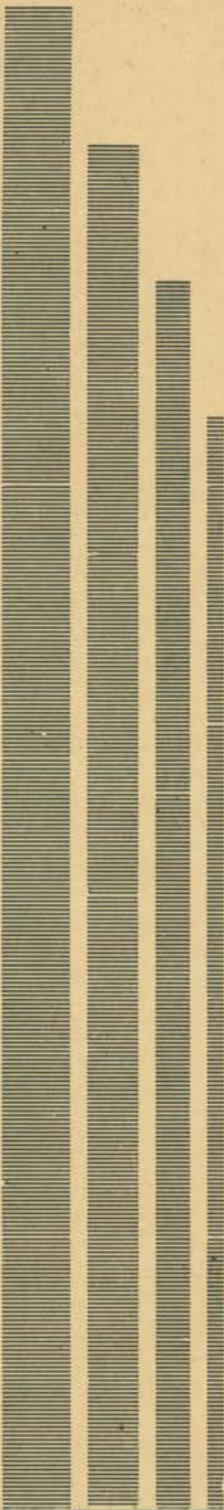
PROPIETARI

FRANCESC JOVER

Habitacions amb aigua corrent — Preus mòdics

Hospital, 5, 7 i 11

BARCELONA

AIGVA DE RIGAT

S. A.

I G V A L A D A

Senyora,

Quan surti a compres
recordi sempre que a la

Merceria Franquesa

hi trobarà el màxim d'articles
amb el mínim de preu

Exposició d'articles per a regal al vestívol i a l'interior

GRANDIÓS ASSORTIT

Imatges de diferents qualitats i de totes mides

Existència permanent

Preus de nota